

УДК 016:821.161.2.0

DOI <https://doi.org/10.31652/3041-1084-2026-7-09>

Бібліографічні джерела українського літературознавства (2003–2021):

метабібліогр. довід.; уклад. : Т. В. Добко (керівник), Т. А. Гришина, А. М. Колесніченко, В. Ю. Радченко, П. М. Штих; за участі В. А. Шкаріної, А. В. Шумілової; наук. ред. : Т. В. Добко, С. С. Кіраль. Київ : НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2025. 786 с.

Bibliographic sources of Ukrainian literary studies (2003–2021):

metabibliographic reference; compilers : T. V. Dobko (head), T. A. Grishina, A. M. Kolesnichenko, V. Yu. Radchenko, P. M. Shtykh; with the participation of V. A. Shkarina, A. V. Shumilova; scientific editors: T. V. Dobko, S. S. Kiral. Kyiv : NAS of Ukraine, National Library of Ukraine named after V. I. Vernadsky, 2025. 786 p.

Чистяк Дмитро Олександрович,
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри романської філології,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
заслужений працівник культури України
<https://orcid.org/0000-0003-0081-7806>
d.chystiak@knu.ua

Надійшла до редакції: 16 лютого 2026 р. Схвалено до друку : 04 березня 2026 р.

Метабібліографічний довідник «Бібліографічні джерела українського літературознавства (2003–2021)» присвячено дослідженню бібліографічних джерел українського літературознавства, що були переважно видані в Україні упродовж 2003–2021 рр. Видання відкривається ґрунтовною вступною статтею доктора наук із соціальних комунікацій Тетяни Добко «Українська літературна бібліографія: сторінки історії і тенденції розвитку». У ній простежено основні віхи розвитку української літературної бібліографії упродовж ХІХ–ХХІ століть, проаналізовано метабібліографічні посібники, що узагальнюють репертуар галузевої бібліографії, наголошено на проблемах і накреслено перспективи її подальшого розвитку.

У «Слові від укладачів» окреслено схему систематизації документів, основні методичні засади підготовки видання, принципи укладання, джерельну базу,

відображено особливості бібліографічного посібника.

Показчик складається з десяти основних розділів: 1. Загальні бібліографічні джерела; 2. Показчики періодичних видань; 3. Показчики змісту періодичних видань та тематичних збірників; 4. Літературознавство, перекладознавство; 5. Українська література та література країн світу. Взаємозв'язки літератур; Творчість зарубіжних письменників у дослідженнях українських літературознавців; 6. Українська література (6.1. Давня українська література (IX – кінець XVIII ст.); 6.2. Нова українська література (XIX – початок XX ст.); 6.3. Новітня українська література (XX – початок XXI ст.); 6.3.1. Літературні премії; 6.3.2. Тематичні показчики; 6.3.3. Персональні показчики; 6.4. Бібліографічні та довідкові джерела літературного краєзнавства; 6.5. Дитяча література; 6.6. Література національних меншин та народів України; 6.7. Література української діаспори; 7. Показчики (путівники) архівних матеріалів та каталогів рідкісних видань бібліотек; 8. Поточна бібліографія. Окремі регіональні видання; 9. Загальні довідкові видання; 10. Метабібліографія; Показчик імен.

Дослідження базується переважно на унікальних фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, бібліографічних посібниках та електронних ресурсах.

Загалом вміщено 2223 записи, які включають бібліографічний опис видання з інформацією про авторів та укладачів; анотацію українською мовою, яка вміщує відомості про кількість бібліографічних записів у показчику (якщо вони пронумеровані), інформацію про хронологічні межі посібника, його структуру, допоміжні показчики (якщо бібліографічний опис таких відомостей не містить); зміст (оглав) чи фрагмент змісту; шифри зберігання в основному книгосховищі НБУВ та у фондах ВНБІ, та (або) електронну адресу посібника. Однак записи деяких бібліографічних видань надто різняться за обсягом, що обумовлено їхнім змістом і вказує на творчий підхід укладачів.

Отже, укладачами зроблено копітку, ретельну роботу з виявлення, систематизації та відображення документів. Автори здійснили найповнішу вибірку бібліографічних посібників (показчиків, списків літератури, оглядів) з української художньої літератури, критики, літературознавства, що були видані упродовж останніх двох десятиріччів років.

Перегляд зібраних матеріалів переконливо доводить важливість уваги в наш час до осмислення творчого доробку українських письменників-класиків і свідчить також про розмаїття творчої палітри сучасного літературного процесу. Бібліографічний посібник красномовно доводить не лише неспинний розвиток в Україні красного письменства і літературознавства, а також бурхливу роботу бібліотек різних видів і рівнів щодо підготовки бібліографічних праць, популяризації українського Слова.

Загалом вважаємо, що показчик підготовлено на високому професійному рівні, видання є корисним, як для розвитку наукової бібліографії та літературознавства в Україні, так і для подальшого розвитку інформаційно-довідкової системи наукових

бібліотек України та зарубіжжя. Він слугуватиме оптимізації використання довідково-бібліографічного фонду, ефективності пошуку інформації широким колом користувачів – науковими, педагогічними і бібліотечними працівниками, студентами ЗВО, літературознавцями і культурологами. Безперечно, опрацювання, дослідження, розкриття змісту та введення до наукового обігу бібліографічних джерел сприятиме популяризації творчої спадщини діячів української культури і науки, надбань української художньої літератури у світовому контексті.